

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra KIRKE-SPEJL

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 81.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-grundtvig10val-shoot-idm139947087362432/facsimile.pdf> (tilgået 14. maj 2021)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

KIRKE-SPEJL.

Ven Siden af de store historiske Værker, som Grundtvig i Aarenes Løb havde skrevet, var der to, som han i mange Aar havde syslet med i sine Tanker, men som han ikke fik udarbejdet. Det ene var en Danmarkshistorie eller Nordens Historie, det andet en Kirkehistorie.

Paa Danmarks Historie havde han begyndt at skrive, da han var færdig med Oversættelsen af Saksæ Krønike. Men Arbejdet blev lagt til Side, da Kirkekampen udbrød i 1825. Og siden havde Verdenshistorien i en Snæs Aar holdt ham bunden. Efter Trearskrigen 1848—50 vendte han atter sin Hu til Emnet, og vi har set, hvorledes han i Danskeren for den 4. Oktober 1851 omtaler som sit Forehavende at skrive en »Haandbog i Nordens Historie« [Udv. Skr. IX. Bind, S. 314—16.] Som Frugt af hans Sysel dermed kan bl. a. nævnes de »Forelæsninger over Høinordens Historie«, som han holdt i »Den danske Forening« i Februar—April 1854. Men selve den historiske Haandbog blev aldrig skrevet.

»Haandbogen i Kirkehistorien«, som han ogsaa omtaler paa nævnte Sted i »Danskeren«, fik han heller ikke fuldført i den Form, som han nærmest havde tænkt sig. I Halvtredserne gjorde han et Udkast til Arbejdet, som han kaldte: »Kirke-Vidnet, beskrevet af N. F. S. Grundtvig«, med Motto af Apostlernes Gerningers 1. Kap.: »I skal være mine Vidner i Jerusalem og i hele Jødeland og Samaria og til Jordens Grændser«. Men han fik kun skrevet en »Indledning«, der senere kom til at danne første Stykke (I) af Kirke-Spejlet.

Imidlertid begyndte der fra 1859 at komme en Del unge Theologer, hvoriblandt Ludvig Schrøder og Ernst Trier, i Grundtvigs Hjem for at søge Oplysning gennem mundtlig Samtale med »den Gamle«. Og dette førte til, at Grundtvig efter Nytaar 1861 kom til at holde en Række kirkehistoriske Foredrag i sine Stuer for en stor Kreds af ældre og yngre Tilhørere af begge Køn.

Opskrifterne til disse Foredrag blev udgivne i 1871 under Navn af: »Kirke-Spejl eller Udsigt over den christne Menigheds Levnetsløb, efter mundligt Foredrag 1861—63 af Nik. Frøed.